

УДК 343.5

М. М. Єфімов
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри криміналістики,
судової медицини та психіатрії
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ДО ПИТАННЯ ПРОТИДІЇ РОЗСЛІДУВАННЮ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ МОРАЛЬНОСТІ

Постановка проблеми. Будь-яка дія викликає протидію. Вказаний фізичний закон є характерним і для усіх суспільних явищ та процесів, в тому числі, й для розслідування кримінальних правопорушень. Адже зрозуміло, що у випадку умисного вчинення суспільно-небезпечного діяння особа в більшості випадків не бажає бути викритою та притягнутою до відповідальності. Та й вчинення неумисних діянь в подальшому викликає у правопорушника бажання знайти можливі способи уникнення відповідальності. Тому протидія розслідуванню кримінальних правопорушень постійно має місце у діяльності правоохоронних органів. Дане явище має свої особливості в залежності від ряду факторів. Серед них одне з характерних місць займає вид вчиненого кримінального правопорушення. З огляду на зазначене, актуальність дослідження протидії розслідуванню кримінальних правопорушень проти моральності не викликає сумнівів.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Вагомий внесок у розвиток окремих наукових категорій криміналістики, в тому числі й протидії розслідуванню, внесли такі вчені як В. П. Бахін, Р. С. Белкін, І. О. Биховський, А. М. Васильєв, А. Ф. Волобуєв, Л. Я. Драпкін, В. А. Журавель, А. В. Іщенко, В. М. Карагодін, В. Г. Колмацький, В. С. Кузьмічов, В. П. Лавров, В. К. Лисиченко, Є. Д. Лук'янчиков, Г. А. Матусовський, П. Д. Нестеренко, І. В. Пиріг, М. І. Порубов, М. В. Салтєвський, О. П. Снігер'єв, В. В. Тіщенко, К. О. Чаплинський, О. Г. Філіппов, М. П. Яблоков та інші. Однак, питання протидії розслідуванню досліджуваної категорії кримінальних правопорушень науковцями комплексно не досліджувалися.

Метою даної статті є висвітлення особливостей протидії розслідуванню кримінальних правопорушень проти моральності.

Виклад основного матеріалу. Наукова категорія, яку ми будемо досліджувати, має важливе значення для розслідування будь-якого кримінально караного діяння. З огляду на зазначене доречно висвітлити окремі її визначення. Зокрема, окремі науковці запропонували визначати протидію розслідуванню як систему дій (чи бездіяльності), які мають на меті перешкодити залученню слідів злочину до сфери кримінального судочин-

ства та подальшому їх використанню як судових доказів [5, с. 345]. В свою чергу, Л. І. Аркуша акцентує увагу на тому, що відповідно до сучасних тенденцій протидія розслідування злочинів – це умисне протиправне та інше поведіння (дія або бездіяльність) злочинця і пов'язаних з ним осіб, спрямоване на перешкоджання розслідуванню і в кінцевому рахунку – встановленню істини у кримінальному провадженні [2, с. 363].

Як бачимо, в зазначених визначеннях йдеться про систему діянь, які повинні бути направлені на перешкоджання кримінальному судочинству. В той же час, виникає сумнів стосовно того, що вказані діяння повинні бути обов'язково умисними. Адже, на нашу думку, можливі й не умисні дії чи бездіяльність, яка своїм наслідком буде мати протидію розслідуванню кримінальних правопорушень. Особливо це стосується якраз досліджуваної категорії правопорушень: проти моральності.

Інші науковці характеризують її як особливий комплексний, багаторівневий об'єкт соціального управління, який складає різноманітна за формами діяльність відповідних суб'єктів (державних, недержавних органів, установ, громадських формувань та окремих громадян), які взаємодіють у вигляді системи різнорідних заходів, спрямованих на пошук шляхів, засобів та інших можливостей ефективного впливу на злочинність з метою зниження інтенсивності процесів детермінізації злочинності на усіх рівнях, нейтралізації дії її причин та умов для обмеження кількості злочинних проявів до соціально толерантного рівня [7, с. 176]. В цьому розрізі доречною вбачається позиція вчених, які акцентують увагу на тому, що приховати злочин можна лише двома способами, по перше не допустити виявлення слідів злочину і залучення їх у сферу розслідування, а також не допустити належного використання цих слідів у якості доказів. Тлумачаться ці позиції так: у першому випадку злочинець безпосередньо діє на сліди злочину, намагається їх знищити повністю або частково. А в другому випадку злочинець діє опосередковано, тобто намагається співпрацювати з тими, хто має прямий доступ до доказів, тобто через осіб, які наділені відповідними повноваженнями та процесуальним статусом [5, с. 112].

А вже Д. А. Патрелюк вказав, що протидія кримінальному переслідуванню – це активна умисна діяльність, спрямована на недопущення притягнення винних осіб до кримінальної відповідальності в результаті здійснення оперативно-розшукової та кримінальної процесуальної діяльності щодо їх документування [12, с. 111].

Досить широке визначення надав В. Севрук, наголосивши, що протидія злочинності – це безперервний процес, у межах якого одночасно й паралельно здійснюються загальносоціальні та спеціальні заходи, що спрямовані на виявлення й розкриття злочинів [14, с. 288].

Найбільш вдалим, на нашу думку, є визначення, сформульоване В. М. Карагодіним, який визначив протидію розслідуванню як навмисні дії (систему дій), спрямованих на перешкоджання виконанню завдань попереднього розслідування й установленню об'єктивної істини по кримінальній справі [6, с. 18].

Підводячи підсумок, ми вважаємо за необхідне зазначити, що протидія розслідуванню кримінальних правопорушень – це протиправне та інше поведіння (дія або бездіяльність) певної особи, яка вчинила кримінально каране діяння або пов'язана з ним, яка має наслідком перешкоджання досудовому розслідуванню.

З огляду на зазначене визначення, слід вказати, що окремі автори акцентують увагу на тому, що новітній період розвитку суспільних відносин обумовив кількісне зростання злочинності. Удосконалюються різноманітні засоби, методи та прийоми її діяльності, виникає безліч організованих злочинних угруповань, спілкування яких забезпечується використанням новітніх технологій. В той же час залишаються актуальними питання забезпечення основоположних прав та свобод людини, її життя та здоров'я, моральних цінностей. Важливим аспектом цього є попередження та розслідування злочинів проти моральності. Адже за багатотисячолітній період існування проституції як суспільного явища соціумом не визначено чіткого ставлення ні до неї, ні до повій, ні до конкретних заходів протидії «комерційному сексу» [10, с. 24].

В свою чергу, М. Ю. Скйтейкін до найбільш загальними засобів протидії злочинам проти моральності у сфері культури відніс такі: здійснення впливу на найбільш поширені негативні явища та процеси, що пов'язані із злочинністю проти моральності у сфері культури, з метою їх мінімізації. До таких засобів можна віднести антиалкогольну та антинаркотичну пропаганду, пропаганду здорового способу життя, антикриміногенну пропаганду, формування негативного громадської думки щодо насильницьких дій тощо; здійснення безпосереднього впливу на основні детермінанти здійснення злочинів проти моральності у сфері культури з метою їх усунення [15, с. 36].

З огляду на зазначені думки науковців та правоохоронну практику, було виділено наступні заходи протидії злочинам проти моральності підрозділами Національної поліції України:

- здійснення виховного впливу підрозділами Національної поліції України на неповнолітніх та малолітніх осіб шляхом пропаганди ненасильства та дотримання суспільної моралі;

- здійснення підрозділами Національної поліції України профілактичного впливу на громадян;

- участь працівників підрозділів Національної поліції України в тематичних передачах, круглих столів, ток-шоу, що висвітлюють проблеми суспільства у сфері порушення норм моралі;

- організація підрозділами Національної поліції України дискусій у друкованих ЗМІ, присвячених актуальним питанням моралі [4, с. 212].

Розглядаючи особливості протидії розслідуванню кримінальних правопорушень проти моральності слід вказати на можливих її суб'єктів. До них, на думку окремих груп науковців, належать такі суб'єкти як посадові особи установ, підприємств, організацій, що стали місцем вчинення злочину, корумпованих представників владних структур і правоохоронних органів, представників партій, профспілкових та інших громадських організацій, трудових колективів, окремих груп населення, родичів, друзів і близьких злочинця. Вказані автори зазначають, що зовнішня протидія – це приховування події злочину з корисливих мотивів або з метою збереження престижу, через помилкове розуміння професійних інтересів, приховування злочинів з особистих мотивів, примус слідчого шляхом підкупу до незаконних дій або дій, що не є інтересами слідства, підкуп учасників процесу, які володіють необхідною інформацією (свідки, експерти, спеціалісти), неправомірне насильство (погроза або інші вчинки, що впливають на репутацію) [7, с. 698-700].

Серед інших особливостей протидії розслідуванню кримінальних правопорушень проти моральності слід вказати дії по реалізації злочинної ідеї. Серед них окремі вчені вирізняють легендування особистості, зокрема, виготовлення та використання підробних документів, залучення наглядців, охоронців тощо. Крім того, автори вказують на можливі способи протидії: тимчасове призупинення злочинної діяльності; надання в місцях позбавлення волі допомоги співучасникам, які несуть відповідальність за вчинений злочин; вчинення протидії використанню доказів, які були залучені у сферу кримінального судочинства; допомога родичам або іншим близьким людям співучасників, які знаходяться у місцях позбавлення волі; перевірку нових кандидатів у члени злочинного формування; аналіз помилок минулої злочинної діяльності тощо [5, с. 176].

В свою чергу, В. А. Овечкін визначив класифікацію способів приховування злочинних дій. До першої групи автор відніс способи, які перешкоджають отриманню органами розслідування інформації про злочин (переміщення, маскування, знищення матеріальних та ідеальних джерел інформації, ухилення від явки, відмова від показань, недонесення). До другої – способи, які перешкоджають одержанню інформації про злочин та видачі замість неї неправдивої інформації (фальсифікація, інсценування, свідомо неправдиве повідомлення та свідомо помилкове показання з метою приховування злочину) [11, с. 7].

Слід зазначити, що помилкове уявлення може сформуватися у особи під впливом різноманітних чинників, які на неї впливають в процесі розслідування. Деякі з них безпосередньо передбачені законом (необхідність роз'яснення обставин, що пом'якшують відповідальність, нерозголошення даних досудового слідства тощо). Інші чинники обумовлюються міркуваннями тактичного характеру. Вони пов'язані з такими діями, звичайно в межах закону, які дозволяють сформувати у особи помилкове сприйняття того, що відбувається. Такі умови і обставини у більшості випадків створюються штучно, містять у собі елементи невизначеності але ґрунтуються на об'єктивних процесах і явищах. Наочним прикладом цього може бути побічний допит, сутність якого полягає у з'ясуванні інформації про обставини, прямо не пов'язані з предметом допиту, але такими, що мають значення для встановлення істини [9, с. 194].

Розглядаючи різні способи протидії, О. В. Александренко говорила про те, що їх завданням є дезінформація населення щодо дійсних обставин злочинів, особистості злочинців, дискредитація як конкретних працівників, так і правоохоронних органів, суду в цілому, формування вигідної злочинцям суспільної думки [1, с. 56].

На основі дослідження відповідної категорії проваджень О. В. Пчеліна зробила висновок, що до способів протидії виявленню та розслідуванню злочинів на стадії вчинення останніх слід віднести наступні: (а) значна розгалуженість «функціональних обов'язків» злочинців; (б) ретельне маскування зв'язків між учасниками злочинної діяльності; (в) вжиття заходів щодо мінімізації залишених слідів або щодо їх знищення; (г) вжиття заходів щодо інсценування окремих обставин події, а саме: – створення видимості непов'язаності ряду злочинних проявів між собою; – створення видимості вчинення не злочинних діянь, а службових (дисциплінарних) чи адміністративних правопорушень; – створення видимості вчинення злочину іншими особами; – створення видимості вчинення не умисних злочинів, а з необережності; (г) залучення корумпованих зв'язків; (д) переїзд на тривалий час або на постійній основі до

іншого регіону/країни; (е) створення алібі та інші [13, с. 630].

В результаті анкетування працівників поліції нами були виділені такі умови, що сприяють вчиненню злочинів проти моральності:

- розповсюджене рекламування у ЗМІ, мережах Internet або мобільних телефонних мережах надання інтимних послуг (96 %);
- приховане (замасковане) місце розташування місць розпусти (81 %);
- широкий спектр інтимних послуг із гнучкою фінансовою політикою або наявність «товару» будь-якої цінової категорії (59 %);
- відсутність сприятливого правового та організаційного режиму діяльності щодо сплати податків (52 %);
- значний кримінальний досвід роботи злочинців у сфері надання інтимних послуг – «секс-бізнесу» (33 %);
- втрата історичних традицій, моральних і етичних норм (14 %).

Ми підтримуємо позицію В. Г. Дрозд, яка наголошує на тому, що з-поміж іншого, проблеми і вимоги, які на сьогодні стоять перед Україною з огляду на інтеграційні процеси, свідчать про те, що захист прав, свобод і законних інтересів особи набуває все більшого значення. Авторка зазначає, що за таких умов розроблення й практичне втілення дієвих правових механізмів захисту прав, свобод та законних інтересів особи неможливе без урахування загальноновизнаних міжнародно-правових стандартів і принципів у цій галузі. Саме тому, на наше переконання, удосконалення кримінального процесуального законодавства України повинно відбуватися тільки з урахуванням загальноновизнаних європейських стандартів і принципів здійснення кримінального судочинства. Тому на сучасному історичному етапі розвитку нашої держави порушене питання вимагає осмислення сутності та правової природи міжнародно-правових стандартів захисту особи в кримінальному процесі [3, с. 59].

Висновок. Підводячи підсумки, зазначимо, що протидія розслідуванню кримінальних правопорушень проти моральності може виникати на будь-якому етапі кримінального провадження. Ми вважаємо, що протидія розслідуванню кримінальних правопорушень – це протиправне та інше поведіння (дія або бездіяльність) певної особи, яка вчинила кримінально каране діяння або пов'язана з ним, яка має наслідком перешкодження досудовому розслідуванню. Найбільш характерними заходами протидії злочинам проти моральності підрозділами Національної поліції України визначено наступні: здійснення виховного впливу підрозділами Національної поліції України на неповнолітніх та малолітніх осіб шляхом пропаганди ненасильства та дотримання суспіль-

ної моралі; здійснення підрозділами Національної поліції України профілактичного впливу на громадян; участь працівників підрозділів Національної поліції України в тематичних передачах, круглих столів, ток-шоу, що висвітлюють проблеми суспільства у сфері порушення норм моралі; організація підрозділами Національної поліції України дискусій у друкованих ЗМІ, присвячених актуальним питанням моралі.

Література

1. Александренко О. В. Криміналістичні проблеми подолання протидії розслідуванню : дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза» / Олена Віталіївна Александренко. К., 2004. 253 с.
2. Аркуша Л. І. До сутності поняття протидії розслідуванню злочинів / Л. І. Аркуша, С. М. Климаш. *Правові та інституційні механізми забезпечення розвитку держави та права в умовах євроінтеграції* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (20 травня 2016 р., м. Одеса) : у 2 т. Т. 2 / відп. ред. М. В. Афанасьєва. Одеса : Юридична література, 2016. С. 361-364.
3. Дрозд В.Г. Запровадження міжнародно-правових стандартів захисту прав людини у світлі реформування кримінального процесуального законодавства. *Вісник ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка*. 2017. № 4 (80). С. 58-68.
4. Єфімов М. М. Окремі аспекти протидії злочинам проти моральності підрозділами Національної поліції України. *Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави* : матеріали Міжнародної наук.-практ. конференції (м. Харків, 01 грудня 2017 р.). Харків: Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2017. С. 209-212.
5. Журавлев С.Ю. Нейтралізація протидії злочинів розслідуванню / С.Ю. Журавлев, А.Ф. Лубин // *Криміналістика: Расследование преступлений в сфере экономики* : [учебник] / под ред. В.А. Грабовского, А.Ф. Лубина. Ниж. Новгород : Нижегород. ВШ МВД России, 1995. 350 с.
6. Карагодін В.Н. Преодоление противодействия предварительному расследованию / В.Н. Карагодін. Свердловск, 1992. 45 с.
7. Криміналістика: Учебник для вузов / [Аверьянова Т.В., Белкина Р.С., Корухов Ю.Г., Россинская Е.Р.] Под ред. Белкина Р.С. М.: НОРМА-ИНФРА-М, 1999. 990 с.
8. Кримінологія. Загальна частина : Навч. посібник. / Кол. авторів Блага А.Б., Богатирьов І.Г., Давиденко Л.М. та ін. за заг. ред. Бандурки О.М. Харків: Вид. ХНУВС 2011. 240 с.
9. Лу'янчиков Є. Д. Тактика подолання протидії розслідуванню / Є. Д. Лук'янчиков, Б. Є. Лук'янчиков. *Матеріали IV Міжнародної науковопрактичної конференції «Малиновські читання»*. (м. Острог, 13-14 листопада 2015 р.). Острог: Вид-во Нац. ун-ту «Острозька академія», 2015. С. 193-195.
10. Назаренко К. Ю. Розслідування злочинів, пов'язаних зі створенням або утриманням місць розпусти і звідництвом: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. Дніпропетровськ, 2016. 218 с.
11. Овечкин В.А. Расследование преступлений, скрытых инсценировками: Учебное пособие / Овечкин В.А. Х., 1979. 64 с.
12. Патрелюк Д.А. Визначення поняття протидії кримінальному переслідуванню. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2015. Вип. 6. (Том 3). С. 109-111.
13. Пчеліна О.В. Протидія розслідуванню злочинів у сфері службової діяльності та шляхи її подолання. *Молодий вчений*. 2016. № 4 (31). С. 628-632.
14. Севрук В. Протидія Національної поліції України злочинам, що вчиняються організованими групами та злочинними організаціями, які сформовані на етнічній основі. *Підприємство, господарство і право*. № 2. 2017. С. 288-293.
15. Скітейкін М. Ю. Засоби запобігання злочинам проти моральності у сфері культури. *Наукові праці*. 2012. Випуск 171. Том 183. С. 34-37.

Анотація

Єфімов М. М. До питання протидії розслідуванню кримінальних правопорушень проти моральності. – Стаття.

Наукова стаття присвячена дослідженню деяких аспектів розслідування кримінальних правопорушень проти моральності. Розглядаються особливості протидії розслідування визначеної категорії кримінальних правопорушень.

Автор акцентує увагу на тому, що у випадку умисного вчинення суспільно-небезпечного діяння особа в більшості випадків не бажає бути викритою та притягнутою до відповідальності. Та й вчинення неумисних діянь в подальшому викликає у правопорушника бажання знайти можливі способи уникнення відповідальності. Тому протидія розслідуванню кримінальних правопорушень постійно має місце у діяльності правоохоронних органів. Дане явище має свої особливості в залежності від ряду факторів. Серед них одне з характерних місць займає вид вчиненого кримінального правопорушення.

Зазначається, що протидія розслідуванню кримінальних правопорушень – це протиправне та інше поводження (дія або бездіяльність) певної особи, яка вчинила кримінально каране діяння або пов'язана з ним, яка має наслідком перешкодження досудовому розслідуванню.

Підтримується позиція авторів, які вказують на можливі способи протидії: тимчасове призупинення злочинної діяльності; надання в місцях позбавлення волі допомоги співучасникам, які несуть відповідальність за вчинений злочин; вчинення протидії використанню доказів, які були залучені у сферу кримінального судочинства; допомога родичам або іншим близьким людям співучасників, які знаходяться у місцях позбавлення волі; перевірку нових кандидатів у члени злочинного формування; аналіз помилок минулої злочинної діяльності тощо.

Наголошується на тому, що найбільш характерними заходами протидії злочинам проти моральності підрозділами Національної поліції України визначено наступні: здійснення виховного впливу підрозділами Національної поліції України на неповнолітніх та малолітніх осіб шляхом пропаганди ненасильства та дотримання суспільної моралі; здійснення підрозділами Національної поліції України профілактичного впливу на громадян; участь працівників підрозділів Національної поліції України в тематичних передачах, круглих столів, ток-шоу, що висвітлюють проблеми суспільства у сфері порушення норм моралі; організація підрозділами Національної поліції України дискусій у друкованих ЗМІ, присвячених актуальним питанням моралі.

Ключові слова: кримінальні правопорушення проти моральності, протидія, слідчі (розшукові) дії, організація, планування, тактичний прийом.

Аннотация

Ефимов Н. Н. К вопросу противодействия расследованию уголовных преступлений против нравственности. – Статья.

Научная статья посвящена исследованию некоторых аспектов расследования уголовных преступлений против нравственности. Рассматриваются особенности противодействия расследованию определенной категории уголовных преступлений.

Автор акцентирует внимание на том, что в случае умышленного совершения общественно-опасного деяния лицо в большинстве случаев не желает быть разоблаченной и привлечено к ответственности. И совершение непреднамеренных действий в дальнейшем вызывает у правонарушителя желание найти возможные способы избежания ответственности. Поэтому противодействие расследованию уголовных преступлений постоянно имеет место в деятельности правоохранительных органов. Данное явление имеет свои особенности в зависимости от ряда факторов. Среди них одна из характерных мест занимает вид совершенного уголовного преступления.

Отмечается, что противодействие расследованию уголовных преступлений – это противоправное и другое поведение (действие или бездействие) определенного лица, совершившего уголовно наказуемое деяние или связанная с ним, которая влечет препятствование досудебному расследованию.

Поддерживается позиция авторов, указывают на возможные способы противодействия: временное приостановление преступной деятельности; предоставление в местах лишения свободы помощи соучастникам, которые несут ответственность за совершенное преступление; совершение противодействия использованию доказательств, которые были привлечены в сферу уголовного судопроизводства; помощь родственникам или другим близким людям соучастников, которые находятся в местах лишения свободы; проверку новых кандидатов в члены преступного формирования; анализ ошибок прошлой преступной деятельности и тому подобное.

Отмечается, что наиболее характерными мерами противодействия преступлениям против нравственности подразделениями Национальной полиции Украины определены следующие: осуществление воспитательного воздействия подразделениями Национальной полиции Украины на несовершеннолетних и малолетних лиц путем пропаганды ненасилия и соблюдения общественной морали; осуществления подразделениями Национальной полиции Украины профилактического воздействия на граждан; участие работников подразделений Национальной полиции Украины в тематических передачах, круглых столов, ток-шоу, освещающие проблемы общества в сфере нарушения норм морали;

организация подразделениями Национальной полиции Украины дискуссий в печатных СМИ, посвященных актуальным вопросам морали.

Ключевые слова: уголовные правонарушения против нравственности, противодействие, следователи (розыскные) действия, организация, планирование, тактический прием.

Summary

Yefimov M. M. On the issue of counteraction to the investigation of criminal offenses against morality. – Article.

The scientific article is devoted to the study of some aspects of the investigation of criminal offenses against morality. Peculiarities of counteracting the investigation of a certain category of criminal offenses are considered.

The author emphasizes that in the case of intentional commission of a socially dangerous act, the person in most cases does not want to be exposed and prosecuted. The commission of unintentional acts in the future causes the offender to find possible ways to avoid liability. Therefore, opposition to the investigation of criminal offenses is constantly taking place in the activities of law enforcement agencies. This phenomenon has its own characteristics depending on a number of factors. Among them, one of the characteristic places is the type of criminal offense.

It is noted that opposition to the investigation of criminal offenses is illegal and other conduct (action or omission) of a certain person who has committed a criminal act or is related to it, which results in obstruction of the pre-trial investigation.

The position of the authors is supported, who point out possible ways of counteraction: temporary suspension of criminal activity; providing assistance to accomplices responsible for the committed crime in places of imprisonment; counteracting the use of evidence that has been involved in criminal proceedings; assistance to relatives or other close people of accomplices who are in places of imprisonment; verification of new candidates for members of a criminal group; analysis of mistakes of past criminal activity, etc.

It is emphasized that the most typical measures to combat crimes against morality by the National Police of Ukraine are the following: the implementation of educational influence by the National Police of Ukraine on minors and juveniles by promoting nonviolence and public morality; implementation by the units of the National Police of Ukraine of preventive influence on citizens; participation of employees of the National Police of Ukraine in thematic programs, round tables, talk shows that cover the problems of society in the field of violation of moral norms; organization by the units of the National Police of Ukraine of discussions in the print media on topical issues of morality.

Key words: criminal offenses against morality, counteraction, investigative (search) actions, organization, planning, tactics.